

UZASADNIENIE

Decyzją z 3.02.2023 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddziału w Ł., po rozpoznaniu wniosku o zmianę podstawy wymiaru, odmówił ponownego ustalenia kapitału początkowego dla H. K. na dzień 1.01.1999 r., ponieważ przedłożone dowody nie powodują zmiany wartości kapitału początkowego. Zakład podał, że przeliczenie podstawy wymiaru kapitału początkowego na podstawie legitymacji ubezpieczeniowej za okres od 1.08.1983 r. do 31.12.1983 r. pozostaje bez wpływu na wysokość wskaźnika podstawy wymiaru, a tym samym na wartość kapitału początkowego, nadal najkorzystniejszym jest wskaźnik ustalony z lat 1989-1998 wynoszący 94,36%.

(decyzja w aktach kapitałowych)

Decyzją z 3.02.2023 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddziału w Ł., po rozpoznaniu wniosku z 19.01.2023 r. odmówił H. K. przeliczenia emerytury na podstawie art. 111 ustawy z 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z FUS (Dz.U. z 2022 r., poz. 504 ze zm.). W uzasadnieniu Zakład podał, że przyznana decyzją z 3.01.2023 r. emerytura jest emeryturą obliczoną według nowych zasad, a podstawę obliczenia tak przyznanej emerytury stanowi: kwota składek na ubezpieczenie emerytalne zapisane na indywidualnym koncie ubezpieczonego począwszy od 1.01.1999 r. (kwota składek na ubezpieczenie uzależniona od wysokości osiąganego wynagrodzenia), kwota kapitału początkowego – do obliczenia, którego przyjmuje się okresy składkowe i nieskładkowe do 31.12.1998 r. oraz wynagrodzenia osiągnane z tego tytułu, średnie dalsze trwanie życia ustalone na dzień osiągnięcia powszechnego wieku emerytalnego. W konkluzji ZUS stwierdził, że wobec powyższego brak podstaw do ponownego przeliczenia świadczenia emerytalnego z uwzględnieniem wynagrodzeń na podstawie art. 111 w/w ustawy.

(decyzja w aktach emerytalnych)

Wnioskodawczyni złożyła odwołanie od decyzji z 3.02.2023 r. dotyczącej ponownego ustalenia kapitału początkowego i obliczenia podstawy emerytury, żądając uwzględnienia jej faktycznych zarobków i wnosząc o zmianę zaskarżonej decyzji poprzez skorygowanie wyliczonej wartości kapitału początkowego. Uzasadniając swoje roszczenie ubezpieczona argumentowała, że za okres od 1.08.1983 r. do 31.12.1983 r. ZUS przyjął w podstawie wymiaru świadczenia kwotę minimalnego wynagrodzenia pracowników obowiązującego w danym roku kalendarzowym. Podała, że w dniu 19.01.2023 r. złożyła do ZUS-u wnioski o ponowne przeliczenie kapitału początkowego, dokumentując wpisy o zarobkach w danym okresie z legitymacji ubezpieczeniowej, podkreślając, że jej wynagrodzenie było znacznie wyższe niż płaca minimalna. Podniosła, że ZUS stwierdził, że przedłożone przez nią dowody nie wpłyną na zmianę wartości kapitału początkowego, dodając, że w rozmowie z pracownikiem ZUS-u została poinformowana, że nawet gdy różnica kapitału będzie wynosić 0,50 gr, to i tak zostanie ona skrupulatnie przeliczona, co jednak nie nastąpiło, gdyż inny pracownik uznał, że wykaz zarobków z legitymacji ubezpieczeniowej nie wnosi żadnych zmian i wydał w jej sprawie decyzję odmowną. Podkreśliła, że złożyła odpowiedni dokument, który jest podstawą do ponownego przeliczenia emerytury, wywodząc, że tym samym powinna zostać ona przeliczona. Podała, że ze względu na bepodstawną odmowę wystąpiła do byłego zakładu pracy o wystawienie zaświadczenia Rp-7, podkreślając, że w/w dokumenty, według prawa, są wystarczające do ponownego przeliczenia jej kapitału początkowego.

(odwołanie k. 3)

W odpowiedzi na odwołanie pozwany organ rentowy wskazał, że należy je potraktować jako odwołanie zarówno od decyzji z dnia 3.02.2023 r. o odmowie ponownego ustalenia kapitału początkowego, jak i odwołanie od decyzji z dnia 3.02.2023 r. o odmowie przeliczenia emerytury, wnosząc o ich oddalenie. W uzasadnieniu Zakład argumentował, że w dniu 19.01.2023 r. H. K. złożyła wniosek o ponowne obliczenie świadczenia emerytalno - rentowego, załączając legitymację ubezpieczeniową i wnosząc o uwzględnienie wynagrodzenia za okres od 1.08.1983 r. do 31.12.1983 r. w kwocie 39.800 zł z tytułu zatrudnienia w (...) Oddział (...). Pozwany wyjaśnił, że uwzględniono ww. wynagrodzenie przyjmując je w miejsce wcześniej przyjętego minimalnego wynagrodzenia za ten okres w kwocie 27.000 zł. Dalej

ZUS wyjaśnił, że decyzją z 3.02.2023 r. odmówiono wnioskodawczyni ponownego ustalenia kapitału początkowego, bowiem kwota wskazana w legitymacji ubezpieczeniowej za okres od 1.08.1983 r. do 31.12.1983 r. pozostaje bez wpływu na wysokość wskaźnika podstawy wymiaru kapitału początkowego, albowiem nadal najkorzystniejszy pozostaje wskaźnik 94,36% z 10 kolejnych lat kalendarzowych 1989-1998. ZUS stwierdził, że rok 1983 nie wchodzi do najkorzystniejszego ustalonego dziesięciolecia dla wyliczenia wskaźnika. Podał, że wskaźnik cząstkowy stosunku procentowego wynagrodzenia za 1983 r. do przeciętnego wynagrodzenia za ten rok wynosi 58,97%, podczas gdy wskaźniki w dziesięcioleciu 1989-1998 wynoszą pomiędzy 81,85% (najniższy – 1994 r.) a 112,63% (najwyższy – 1997 r.). Pozwany wskazał, że decyzją z 3.02.2023 r. odmówiono wnioskodawczyni przeliczenia emerytury w oparciu o art. 111 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2022r., poz. 504 ze zm.), dodając, że decyzją tą wyjaśniono wnioskodawczyni, że przyznana decyzją (...)01.2023 r. emerytura jest emeryturą obliczaną wg nowych zasad, a podstawę obliczenia tak przyznanej emerytury stanowi: kwota składek na ubezpieczenie emerytalne zapisana na indywidualnym koncie ubezpieczonego począwszy od 1 stycznia 1999 r. (kwota składek na ubezpieczenia uzależniona od wysokości osiąganego wynagrodzenia), kwota kapitału początkowego - do obliczenia którego przyjmuje się okresy składkowe i okresy nieskładkowe osiągnięte do dnia 31 grudnia 1998 r. oraz wynagrodzenie osiągnięte z tego tytułu średnie dalsze trwanie życia ustalone na dzień osiągnięcia powszechnego wieku emerytalnego. Dodatkowo pozwany wskazał, że do odwołania H. K. dołączyła zaświadczenie (...) z 01.03.2023r., w którym pracodawca (...) wykazał wynagrodzenie za 1983 r. w kwocie 38.000 zł (niższe nawet niż w legitymacji ubezpieczeniowej). W konkluzji ZUS podał, że wskaźnik cząstkowy za 1983 r. obniżył się zatem z 58,97% do 57,94%. Jednocześnie ZUS wyjaśnił, że wydano kolejną decyzję o odmowie ponownego ustalenia kapitału początkowego z dnia 10.03.2023 r. oraz, że pismem z 14.03.2023 r. wyjaśniono ubezpieczonej, że przeliczenie pozostaje bez wpływu na wartość kapitału początkowego. Podsumowując Zakład stwierdził, że wobec powyższego świadczenie będzie wypłacane w dotychczasowej wysokości, albowiem decyzje zostały wydane w sposób prawidłowy, co czyni odwołania bezzasadnymi.

(odpowiedź na odwołanie k. 5)

Obie sprawy z odwołania ubezpieczonej od decyzji z dnia 3.02.2023 r. o odmowie ponownego ustalenia kapitału początkowego oraz od decyzji z dnia 3.02.2023 r. o odmowie przeliczenia emerytury połączono do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia.

(postanowienie k. 7 akt VIII U 573/23)

W piśmie procesowym z 8.05.2023 r. (data prezentaty k. 16) wnioskodawczyni podniosła, że w decyzji o przyznaniu emerytury z FUS i okresowej emerytury kapitałowej znak: ENP/20/021343031 ZUS poinformował ją, że okres pracy od 1.08.1983 r. do 31.12.1983 r. został przeliczony według minimalnego wynagrodzenia obowiązującego w tym roku i w celu zmiany wskaźnika wysokości podstawy wymiaru świadczenia powinna złożyć zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu druk Rp - 7 od pracodawcy, wobec czego w dniu 19.01.2023 r. złożyła wniosek (...) o ponowne obliczenie świadczenia emerytalnego, aby uwzględnić zarobki z 10 lat i 20 lat kalendarzowych. Podniosła, że do wniosku dołączyła legitymację ubezpieczeniową z wpisami jej faktycznych zarobków, które były wyższe niż przyjęte przez ZUS, który uwzględnił płacę minimalną w kwocie 27.000,00 zł podczas, gdy jej rzeczywiste zarobki wynosiły 39.800,00 zł. Z powyższego wywodziła, że jej świadczenie musi być zatem wyższe jeśli wyższa kwota zarobków będzie przemnożona przez wskaźniki ZUS. Wyjaśniła też, że w międzyczasie złożyła wniosek do byłego pracodawcy (...) SA w W.) o wystawienie druku Rp-7, aby ponownie udokumentować zarobki z tego okresu. Podniosła, że otrzymałam ten druk z kwotą zarobków wynoszącą 38.000,00 zł, zaznaczając, że widocznie archiwum (...) SA nie uwzględnił wszystkich list płac z tego okresu i dlatego kwota ta jest niższa od kwoty jej faktycznych zarobków wpisanych w legitymacji ubezpieczeniowej. Argumentowała, że zarobki wpisane przez pracodawcę do legitymacji ubezpieczeniowej są wiarygodne, dodając, że ZUS zapewne to wie. Zarzuciła brak kompetencji pracowników ZUS-u, żądając ponownego przeliczenia jej kapitału początkowego według wiarygodnej kwoty zarobków 39.800,00 zł oraz przeliczenia jej świadczenia emerytalnego. Podniosła, że ZUS w uzasadnieniu odpowiedzi na jej odwołania wskazał, że do obliczenia kwoty kapitału początkowego przyjmuje się okresy składkowe i okresy nieskładkowe osiągnięte do dnia

31.12.1998 r. oraz osiągnięte do tej daty wynagrodzenia, wywodząc z powyższego, że tym samym Zakład sam sobie przeczy, gdyż w sytuacji wyższego wynagrodzenia wyższa powinna być także kwota kapitału początkowego.

(pismo procesowe wnioskodawczyni k.16-17)

W piśmie procesowym z 17.05.2023 r. (data prezentaty k. 20) ZUS - po zapoznaniu się z pismem procesowym wnioskodawczyni z dnia 5.05.2023 r. - podtrzymał stanowisko z odpowiedzi na odwołanie.

(pismo procesowe ZUS k. 20)

Na rozprawie z 12.06.2023 r. – bezpośrednio poprzedzającej wydanie wyroku – wnioskodawczyni poparła odwołanie, podtrzymując żądanie przeliczenia jej kapitału początkowego oraz emerytury z uwzględnieniem zarobków wynikających z Rp-7 za okres od 1.08.1983 r. do 31.12.1983 r., natomiast pełnomocnik ZUS wniósł o oddalenie odwołań.

(stanowiska stron – e-prot. z 12.06.2023 r.: 00:01:03)

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Odwołująca się - H. K. urodziła się (...)

(niesporne)

Na mocy decyzji z 13.05.2004 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Ł. ustalił kapitał początkowy wnioskodawczyni na dzień 1.01.1999 r. w wysokości 90.969,34 zł. Do obliczenia podstawy wymiaru kapitału początkowego oraz wskaźnika wysokości tej podstawy przyjął przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 10 kolejnych lat kalendarzowych, to jest lat 1989-1998. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 94,36%. Podstawa wymiaru kapitału początkowego wyniosła 1.152,03 zł, przyjęto łącznie 17 lat, 3 miesiące, tj. 207 miesięcy okresów składkowych oraz 12 dni, tj. 0 miesięcy okresów nieskładkowych. Na podstawie złożonych przez wnioskodawczynię razem z wnioskiem o ustalenie kapitału początkowego dokumentów ZUS uznał następujące wynagrodzenia do obliczenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego oraz ustalił ich stosunek do przeciętnego wynagrodzenia:

- za rok 1989- 2.299.377 zł – wwpw 92,68 %,
- za rok 1990 – 11.336.573 zł - wwpw 91,75 %,
- za rok 1991 – 19.822.775 zł - wwpw 93,33 %,
- za rok 1992 – 34.078.000 zł - wwpw 96,76 %,
- za rok 1993 – 42.811.400 zł - wwpw 89,30 %,
- za rok 1994 – 52.331.800 zł - wwpw 81,85 %,
- za rok 1995 – 7.246,35 zł - wwpw 85,94 %,
- za rok 1996 – 11.054,81 zł - wwpw 105,53 %,
- za rok 1997 – 14.352,26 zł - wwpw 112,63 %,
- za rok 1998 – 13.954 zł - wwpw 93,82 %.

(decyzja k. 13 akt kapitałowych oraz k. 6-8, obliczenie wskaźnika wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego ubezpieczonego k. 14 akt kapitałowych)

W dniu 7.11.2022 r. ubezpieczona złożyła wniosek o emeryturę.

(wniosek k. 1 akt emerytalnych)

Decyzją z 29.12.2022 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Ł. z urzędu ponownie ustalił kapitał początkowy wnioskodawczyni na dzień 1.01.1999 r. w wysokości 91.276,57 zł. Podstawę wymiaru kapitału początkowego przyjęto w kwocie 1152,03 zł ustalonej w decyzji z 13.05.2004 r. o ustaleniu kapitału początkowego.

(decyzja k. 18 akt kapitałowych)

Decyzją z 3.01.2023 r. ZUS I Oddział w Ł. ustalił dla wnioskodawczyni okresową emeryturę kapitałową od 5.12.2022 r., tj. od dnia nabycia prawa do emerytury z FUS. Wysokość okresowej emerytury kapitałowej stanowi iloraz kwoty środków, z uwzględnieniem ich waloryzacji, zewidencjonowanych na subkoncie, ustalonych na dzień miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przyznano ubezpieczonej okresową emeryturę kapitałową, tj. 40279,89 zł i średniego dalszego trwania życia dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę danego ubezpieczonego, tj. w wieku 60 lat – 238,90 miesięcy. Od 5.12.2022 r. okresowa emerytura kapitałowa wynosi 168,61 zł. Prawo do okresowej emerytury kapitałowej wygaśnie z dniem 4.12.2027 r., tj. z dniem poprzedzającym wiek, o którym mowa w art. 7 ust. 2 ustawy o emeryturach kapitałowych, chyba że prawo do tej emerytury wygaśnie wcześniej.

(decyzja k. 13 akt emerytalnych)

Decyzją z 3.01.2023 r. ZUS I Oddział w Ł. po rozpoznaniu wniosku z 7.11.2022 r., przyznał wnioskodawczyni na podstawie art. 24 ustawy z 17.12.1998 r. ustawy o emeryturach i rentach z FUS, emeryturę z FUS od 5.12.2022 r., tj. od osiągnięcia wieku emerytalnego, oraz okresową emeryturę kapitałową. Zakład obliczył emeryturę z FUS zgodnie z art. 26 w/w ustawy, przyjmując:

- kwotę składek zewidencjonowanych na koncie z uwzględnieniem waloryzacji 96906,03 zł,

- kwotę zwaloryzowanego kapitału początkowego 534167,71 zł,

- średnie dalsze trwanie życia 238,90 miesięcy,

- wyliczona emerytura wynosi 2641,58 zł

$((...),03 + (...),71) / 238,90 = 2641,58 \text{ zł.}$

Okresowa emerytura kapitałowa wynosi 168,61 zł.

(decyzja k. 15 akt emerytalnych)

W dniu 19.01.2023 r. ubezpieczona złożyła wniosek o ponowne obliczenie jej świadczenia z uwzględnieniem przeliczenia kapitału początkowego.

(wniosek k. 18-19 akt emerytalnych)

Z legitymacji ubezpieczeniowej wnioskodawczyni wynika, że odwołująca się uzyskała wynagrodzenia za okres od 1.08.1983 r. do 31.12.1983 r. w kwocie 39.800,00 zł z tytułu zatrudnienia w (...) Oddział (...).

(okoliczność niesporna, a nadto kserokopia legitymacji ubezpieczeniowej k. 18, a także k. 20-28 akt kapitałowych)

Zgodnie z zaświadczeniem o zatrudnieniu i wynagrodzeniu Rp-7 z 1.03.2023 r. pracodawca (...) wykazał za okres od 1.08.1983 do 31.12.1983 r., że wnioskodawczyni uzyskała wynagrodzenia w łącznej kwocie 38000,00 zł, tj. niższe nawet w legitymacji ubezpieczeniowej.

(zaświadczenie (...) z dnia 1.03.2023 r. k. 21-23 akt emerytalnych)

Kwota wynagrodzenia 38.000 zł za okres od 1.08.1983 r. do 31.12.1983 r. pozostaje bez wpływu na wysokość wskaźnika podstawy wymiaru kapitału początkowego. Po uwzględnieniu ww. wynagrodzenia w miejsce wcześniej przyjętego minimalnego wynagrodzenia za ten okres w kwocie 27.000 zł, nadal najkorzystniejszy pozostaje wskaźnik 94,36% z 10 kolejnych lat kalendarzowych od 1.01.1989 r. do 31.12.1998 r. Rok 1983 nie wchodzi do najkorzystniejszego ustalonego dziesięciolecia dla wyliczenia wskaźnika. Wskaźnik cząstkowy stosunku procentowego wynagrodzenia za 1983 r. do przeciętnego wynagrodzenia za ten rok wynosi 57,94%, podczas gdy wskaźniki w dziesięcioleciu 1989-1998 wynoszą pomiędzy 81,85% (najniższy – 1994 r.) a 112,63% (najwyższy – 1997 r.).

(pismo ZUS k. 20)

Pierwszą zaskarżoną decyzją z 3.02.2023 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddziału w Ł., po rozpoznaniu wniosku o zmianę podstawy wymiaru, odmówił ponownego ustalenia kapitału początkowego dla H. K. na dzień 1.01.1999 r. ponieważ przedłożone dowody nie powodują zmiany wartości kapitału początkowego. Zakład podał, że przeliczenie podstawy wymiaru kapitału początkowego na podstawie legitymacji ubezpieczeniowej za okres od 1.08.1983 r. do 31.12.1983 r. pozostaje bez wpływu na wysokość wskaźnika podstawy wymiaru, a tym samym na wartość kapitału początkowego, nadal najkorzystniejszym jest wskaźnik ustalony z lat 1989-1998 wynoszący 94,36%.

(decyzja w aktach kapitałowych)

Drugą zaskarżoną decyzją z 3.02.2023 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddziału w Ł., po rozpoznaniu wniosku z 19.01.2023 r., odmówił H. K. przeliczenia emerytury na podstawie art. 111 ustawy z 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z FUS (Dz.U. z 2022 r., poz. 504 ze zm.), wyjaśniając, że przyznana decyzją z 3.01.2023 r. emerytura jest emeryturą obliczoną według nowych zasad, a podstawę obliczenia tak przyznanej emerytury stanowi: kwota składek na ubezpieczenie emerytalne zapisane na indywidualnym koncie ubezpieczonego począwszy od 1.01.1999 r. (kwota składek na ubezpieczenie uzależniona od wysokości osiąganego wynagrodzenia), kwota kapitału początkowego – do obliczenia, którego przyjmuje się okresy składkowe i nieskładkowe do 31.12.1998 r. oraz wynagrodzenia osiągane z tego tytułu, średnie dalsze trwanie życia ustalone na dzień osiągnięcia powszechnego wieku emerytalnego. W konkluzji ZUS stwierdził, że brak podstaw do ponownego przeliczenia świadczenia emerytalnego z uwzględnieniem wynagrodzeń na podstawie art. 111 w/w ustawy.

(decyzja w aktach emerytalnych)

Powyższe ustalenia zostały poczynione na podstawie powołanych dokumentów, których autentyczności nie kwestionowała żadna ze stron, a i sąd nie znalazł powodów by czynić to z urzędu.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Oba odwołania są bezzasadne i jako takie podlegają oddaleniu.

Na podstawie art. 114 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz.U. z 2022 r., poz. 504 ze zm.) wysokość świadczeń emerytalno – rentowych ulega ponownemu ustaleniu na wniosek osoby zainteresowanej lub z urzędu, jeżeli po uprawomocnieniu się decyzji w sprawie świadczeń zostaną przedłożone nowe dowody lub ujawniono okoliczności istniejące przed wydaniem tej decyzji, które mają wpływ na ich wysokość.

Zgodnie z art. 111 ust. 1 ustawy wysokość emerytury lub renty oblicza się ponownie, od podstawy wymiaru ustalonej w myśl art. 15, jeżeli do jej obliczenia wskazano podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe na podstawie przepisów prawa polskiego:

1) z liczby kolejnych lat kalendarzowych i w okresie wskazanym do ustalenia poprzedniej podstawy wymiaru świadczenia,

2) z kolejnych 10 lat kalendarzowych wybranych z 20 lat kalendarzowych, poprzedzających bezpośrednio rok kalendarzowy, w którym zgłoszono wniosek o przyznanie emerytury lub renty albo o ponowne ustalenie emerytury lub renty, z uwzględnieniem art. 176,

3) z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu, przypadających przed rokiem zgłoszenia wniosku o ponowne ustalenie emerytury lub renty

- a wskaźnik wysokości podstawy wymiaru jest wyższy od poprzednio obliczonego.

Zgodnie z przepisem art. 173 ust. 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, wartość kapitału początkowego ustala się na dzień wejścia w życie tej ustawy, tj. na dzień 1 stycznia 1999 r. (patrz art. 196 tej ustawy).

Zgodnie z art. 173 ust. 1 ustawy emerytalnej dla ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r., którzy przed dniem wejścia w życie ustawy opłacali składki na ubezpieczenie społeczne lub za których składki opłacali płatnicy składek, ustala się kapitał początkowy.

W ustępie 2 art. 173 ustawy emerytalnej postanowiono zaś, że kapitał początkowy stanowi równowartość kwoty obliczonej według zasad określonych w art. 174 pomnożonej przez wyrażone w miesiącach średnie dalsze trwanie życia ustalone zgodnie z art. 26 ust. 3 dla osób w wieku 62 lat.

Zgodnie z treścią art. 174 ust. 1 ustawy emerytalnej, kapitał początkowy ustala się na zasadach określonych w art. 53, z uwzględnieniem ust. 2-12. Natomiast zgodnie z ust. 2 tego przepisu przy ustalaniu kapitału początkowego przyjmuje się przebyte przed dniem wejścia w życie ustawy:

1) okresy składkowe, o których mowa w art. 6,

2) okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 5,

3) okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 1-3 i 6-12, w wymiarze nie większym niż określony w art. 5 ust. 2.

W myśl ust. 3 tego artykułu podstawę wymiaru kapitału początkowego ustala się na zasadach określonych w art. 15, 16, 17 ust. 1 i 3 oraz art. 18, z tym że okres kolejnych 10 lat kalendarzowych ustala się z okresu przed dniem 1 stycznia 1999 r. Natomiast w myśl ust. 7 do obliczenia kapitału początkowego przyjmuje się kwotę bazową wynoszącą 100 % przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w II kwartale kalendarzowym 1998 r. Ustęp 8 powyższego przepisu stanowi, że przy obliczaniu kapitału początkowego część kwoty bazowej wynoszącej 24 % tej kwoty mnoży się przez współczynnik proporcjonalny do wieku ubezpieczonego oraz okresu składkowego i nieskładkowego osiągniętego do dnia 31 grudnia 1998 r.

Z kolei z mocy art. 15 powyższej ustawy o emeryturach i rentach z FUS, podstawę wymiaru emerytury i renty stanowi ustalona w sposób określony w ust. 4 i 5 tego samego przepisu przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe lub na ubezpieczenie społeczne na podstawie przepisów prawa polskiego w okresie kolejnych 10 lat kalendarzowych, wybranych przez zainteresowanego z ostatnich 20 lat kalendarzowych poprzedzających bezpośrednio rok, w którym złożono wniosek o emeryturę lub rentę, z uwzględnieniem ust. 6 i art. 176. Z kolei ust. 6 tego samego przepisu stanowi, że na wniosek ubezpieczonego podstawę wymiaru emerytury lub renty może stanowić ustalona w sposób określony w ust. 4 i 5 przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe w okresie 20 lat kalendarzowych przypadających przed rokiem zgłoszenia wniosku, wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu.

W ust. 4 postanowiono zaś, że w celu ustalenia podstawy wymiaru emerytury lub renty:

1) oblicza się sumę kwot podstaw wymiaru składek i kwot, o których mowa w ust. 3, w okresie każdego roku z wybranych przez zainteresowanego lat kalendarzowych,

2) oblicza się stosunek każdej z tych sum kwot do rocznej kwoty przeciętnego wynagrodzenia, ogłoszonej za dany rok kalendarzowy, wyrażając go w procentach, z zaokrągleniem do setnych części procentu,

3) oblicza się średnią arytmetyczną tych procentów, która, z zastrzeżeniem ust. 5, stanowi wskaźnik wysokości podstawy wymiaru emerytury lub renty,

oraz

4) mnoży się przez ten wskaźnik kwotę bazową, o której mowa w art. 19, przy czym wskaźnik wysokości podstawy wymiaru nie może być wyższy niż 250%.

W związku z treścią zacytowanych przepisów można stwierdzić, że kwota kapitału początkowego zależy od długości udowodnionych okresów składkowych i nieskładkowych przebytych przed 1.01.1999 r., podstawy wymiaru oraz współczynnika proporcjonalnego do wieku ubezpieczonego, który służy do obliczenia tzw. części socjalnej.

W myśl art. 24 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych Ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku emerytalnego wynoszącego co najmniej 60 lat dla kobiet i co najmniej 65 lat dla mężczyzn, z zastrzeżeniem art. 46, 47, 50, 50a, 50e i 184.

W myśl art. 26 ust. 1 w/w ustawy, emerytura stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia ustalonej w sposób określony w art. 25 przez średnie dalsze trwanie życia dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę danego ubezpieczonego, z uwzględnieniem ust. 5 i art. 183.

Zgodnie z § 21 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011 r. sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz. U. Nr 237, poz. 1412) środkiem dowodowym stwierdzającym wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu oraz uposażenia przyjmowanego do ustalenia podstawy wymiaru emerytury lub renty są zaświadczenia pracodawcy lub innego płatnika składek, legitymacja ubezpieczeniowa lub inny dokument na podstawie, którego można ustalić wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu lub uposażenia.

Przytoczone zasady postępowania – w świetle uchwały Sądu Najwyższego z 7.05.2003 r., III UZP 2/03 (OSNP 2003/14/338) - tak przy ustalaniu prawa do świadczenia, jak i jego przeliczaniu, pozwalają na ogólną uwagę, iż zamiarem ustawodawcy było umożliwienie ubezpieczonym dokonanie wyboru, w ramach prawa, najkorzystniejszego z ich punktu widzenia okresu, z którego podstawa wymiaru składek ubezpieczeniowych, będzie stanowić podstawę wymiaru świadczenia.

Zgodnie z art. 16 cytowanej ustawy, przy ustalaniu kolejnych dziesięciu lat kalendarzowych – przyjmuje się lata kalendarzowe następujące bezpośrednio po sobie, chociażby ubezpieczony w niektórych z tych lat przez okres roku lub w okresie krótszym niż rok nie pozostawał w ubezpieczeniu.

Stosownie do § 20 rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń z dnia 7 lutego 1983 r. (Dz. U. 1983 Nr 10, poz. 49, ze zm.) środkiem dowodowym stwierdzającym wysokość zarobku lub dochodu dla pracowników są zaświadczenia zakładów pracy wystawione według wzoru ustalonego przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych albo legitymacja ubezpieczeniowa zawierająca wpisy dotyczące okresów zatrudnienia i wysokości osiągniętych zarobków. Natomiast środkiem dowodowym stwierdzającym okresy zatrudnienia – w myśl § 21 ust. 1 - są pisemne zaświadczenia zakładów pracy wydane na podstawie posiadanych dokumentów, legitymacje ubezpieczeniowe, a także inne dowody z przebiegu ubezpieczenia. Powyższy zakaz dowodzenia w postępowaniu przed organem rentowym określonych faktów przy pomocy świadków został złagodzony na mocy § 22, zgodnie z którym jeżeli zainteresowany wykaże, że nie może przedstawić zaświadczenia zakładu pracy, okresy zatrudnienia mogą być udowodnione także zeznaniami świadków.

Przyjąć zatem trzeba, że w postępowaniu przed sądem pracy i ubezpieczeń społecznych fakty mające dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie mogą być dowodzone wszelkimi dostępnymi środkami, które Sąd uzna za pożądane i celowe, co wynika także z treści przepisu art. 473 k.p.c.

Z literalnego brzmienia tego uregulowania prawnego zawartego w art. 111 ust. 1 ustawy emerytalnej wynika jednoznacznie, iż przeliczenie świadczenia zgodnie z powołanym przepisem jest możliwe tylko w sytuacji, gdy nowo wyliczony wskaźnik wysokości podstawy wymiaru świadczenia – według wariantów wskazanych w tym artykule – jest wyższy od dotychczas przyjętego.

Wskazania w tym miejscu wymaga, że żądanie wnioskodawczyni sprowadzało się do tego, aby zostało uwzględnione jej wynagrodzenia ze spornego okresu zatrudnienia w (...) BANK (...) SA w 1983 r., tj. za okres od 1.08.1983 r. do 31.12.1983 r., wynikające z legitymacji ubezpieczeniowej w kwocie 39800 zł na etapie postępowania administracyjnego przed ZUS-em, a na etapie postępowania odwoławczego – wynagrodzenia wskazanego w zaświadczeniu o zatrudnieniu i wynagrodzeniu Rp -7 wystawionym przez w/w pracodawcę, tj. (...) BANK (...) SA w kwocie 38000 zł (niższej niż wynikające z legitymacji ubezpieczeniowej). Tymczasem w/w kwoty wynagrodzenia za sporny okres pozostawały bez wpływu na wartość kapitału początkowego ubezpieczonej. Po uwzględnieniu zgodnie z żądaniem odwołującej wynagrodzenia wskazanego w druku Rp-7 - w miejsce wcześniej przyjętego przez Zakład minimalnego wynagrodzenia za ten okres w kwocie 27.000 zł - nadal najkorzystniejszy pozostaje wskaźnik 94,36% z 10 kolejnych lat kalendarzowych od 1.01.1989 r. do 31.12.1998 r. Kwota wynagrodzenia 38.000 zł za okres od 1.08.1983 r. do 31.12.1983 r. wynikająca ze złożonego zaświadczenia Rp-7, pozostaje zatem bez wpływu na wysokość wskaźnika podstawy wymiaru kapitału początkowego odwołującej. Tym samym ZUS prawidłowo przyjął, że rok 1983 nie wchodzi do najkorzystniejszego ustalonego dziesięciolecia dla wyliczenia wskaźnika w przypadku odwołującej się, albowiem wskaźnik cząstkowy stosunku procentowego wynagrodzenia za 1983 r. do przeciętnego wynagrodzenia za ten rok wynosi 57,94%, podczas gdy wskaźniki w dziesięcioleciu 1989-1998 wynoszą pomiędzy 81,85% (najniższy – 1994 r.) a 112,63% (najwyższy – 1997 r.). Tym samym nie zostały spełnione przesłanki do ponownego przeliczenia kapitału początkowego oraz emerytury zgodnie z art. 111 ustawy emerytalnej.

Reasumując - należy stwierdzić, że brak jest podstaw do innego sposobu obliczenia wysokości kapitału początkowego oraz wysokości emerytury wnioskodawczyni, niż uczynił to organ rentowy.

Wobec powyższego, Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., orzekł jak sentencji.

A.P.